

Ἐπιστημονικαὶ Ἀνακοινώσεις

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΠΤΥΧΙΟΥΧΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ 7ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1937

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην τοῦ Συνδέσμου Πτυχιούχων Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν συνεζητήθη ἀνακοίνωσις τοῦ κ. Εἰς Ἀθέρωφ ἐπὶ τοῦ πληθυσμιακοῦ προβλήματος τῆς Ἑλλάδος¹.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ἀθέρωφ, ὁ κ. Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου, διερμηνεύων τὰ αἰσθήματα τῶν ἀκροατῶν, συνεχάρη θερμῶς τὸν ὁμιλητὴν, εἶτα δ' ἐπηκολούθησε συζητήσεις, καθ' ἣν ἔλαβον μέρος οἱ κ. κ. Ζολώτας, Ἀγγελόπουλος, Κασσιμάτης, Καρανίκας, Δεληθάνης, Μακρῆς, Οἰκονομόπουλος, Κολόμβος κλπ.

Μετὰ τὸ πέρασ τῆς συζητήσεως, ὁ κ. Ἀθέρωφ λαμβάνει ἐκ δευτέρου τὸν λόγον καὶ διασαφηνίζει ὠρισμένα σημεῖα τῆς ὁμιλίας του, ἅτινα ἐγέννησαν ἀπορίας, λεπτομερειακῆς μᾶλλον φύσεως. Ἀκολουθῶς λέγει ὅτι ἡ γνώμη τοῦ Κονράντο Τζίνι, ἡ ἀναφερθεῖσα ὑπὸ τοῦ κ. Καρανίκας, δὲν εἶναι κατ' αὐτὸν ὀρθή. Ἐάν ἡ διὰ τῶν ἀνωτέρω μαθηματικῶν ἐξαντλητικὴ μελέτη τοῦ στασίμου καὶ σταθεροῦ πληθυσμοῦ εἶναι ἀμφιβόλου χρησιμότητος, τὸ τμήμα τῶν νέων μεθόδων, τὸ ὁποῖον ἐχρησιμοποίηθη ἐν τῇ ἀνακοίνωσει εἶναι μᾶλλον ἀπλοῦν, δὲν περικλείει οὐδὲ ἴχνος σφάλματος καὶ ἐφ' ὅσον ὁ μελετητὴς δὲν περιορίζεται εἰς τοὺς ζηροὺς ἀριθμοὺς, ἀλλὰ χρησιμοποιεῖ καὶ τὴν κοινωνιολογίαν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ εἰκόνα σαφῆ τῆς καταστάσεως ἔχει καὶ προβλέψεις κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον ἀκριβεῖς διατυπώνει.

Ἀπαντῶν εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Ἀγγελοπούλου λέγει ὅτι τὰ στατιστικὰ δεδομένα, ἅτινα παρέχει ἡ Στατιστικὴ Ὑπηρεσία τῆς Ἑλλάδος, τὰ θεωρεῖ ὄχι μόνον ἄφθονα, ἀλλὰ καὶ ἱκανοποιητικῶς ἀκριβῆ. Ἐχρησιμοποίησε δὲ τὰ δεδομένα τῶν ἐτῶν 1931—1935, διότι ἡ ἀπὸ τοῦ 1930 περίπου πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ αὐστηροῦ νόμου περὶ ληξιαρχικῶν πράξεων ἐμείωσε τὰς διαφυγὰς τόσο, ὥστε νὰ μὴ ἀλλοιώνεται σοβαρῶς ἡ ἀπεικονιζομένη πραγματικότης. Τὴν εὔρεσιν μέσων ὄρων ἐκ στατιστικῶν δεδομένων πέντε ἐτῶν θεωρεῖ δικαιολογημένην ἐκ πολλῶν λόγων, ἀναφέρει δὲ ὅτι αὐτὸς ὁ Κοναζίνσκυ συχνὰ ἐβασίσθη ἐπὶ ὀλιγωτέρων ἐτῶν, τὸ πολὺ δὲ ἐχρησιμοποίησε δεδομένα ὀκτῶ ἐτῶν. Ὡς πρὸς τὴν διαίρεσιν μεταξὺ πληθυσμοῦ ὑπαίθρου καὶ πόλεων, λέγει ὅτι πραγματικῶς αὕτη δὲν βασίζεται ἐπὶ κριτηρίων ἀπολύτως ὀρθῶν, ἀλλ' εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ ἄλλως, εἰς ὅλον δὲ τὸν κόσμον χρησιμοποιεῖται ὡς κριτήριον ὁ ἀριθμὸς τῶν κατοίκων τοῦ συνοικισμοῦ εἰς ὃν ἀνήκει ὁ

¹ Ἡ ἐν λόγῳ ἀνακοίνωσις δημοσιεύεται εἰς τὸ παρὸν τεύχος τῆς Ἐπιθεωρήσεως.

ὑπογραφόμενος. Ἄλλωστε εἰς τὴν εἰδικὴν περίπτωσιν τῆς γεννητικότητος τῶν κατοίκων πόλεων καὶ ὑπαίθρου, τὸ κριτήριον τοῦτο εἶναι ἄρκετόν.

Μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Ζολώτα ὁ ὁμιλητὴς συμφωνεῖ ἀπολύτως. Λέγει ὁμως, ὅτι ἡ κατὰ παραγωγικὸν χιλιόμετρον πυκνότης τῶν κατοίκων δυσκόλως δύναται νὰ συγκριθῇ μ' ἐκείνην προηγμένων χωρῶν τῆς Δύσεως, διότι ἐκεῖ ἡ ἀπόδοσις τοῦ παραγωγικοῦ χιλιόμετροῦ ἔχει φθάσει σχεδὸν εἰς τὸ μέγιστον αὐτῆς, ἐνῶ ἐν Ἑλλάδι ὑπάρχει εὐρύτατον περιθώριον, μέχρι ἴσως καὶ τοῦ τετραπλασιασμοῦ τῶν ἀποδόσεων διὰ πολλὰς περιφερείας. Τονίζει δὲ τὴν κεφαλαιώδη σημασίαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχη διὰ τὴν γεωργίαν, τὴν κτηνοτροφίαν καὶ αὐτὴν τὴν βιομηχανίαν, ἢ χρησιμοποίησις τόσων ἀνεκμεταλλεύτων ὑδάτων πρὸς ἄρδευσιν τῆς ἑλληνικῆς γῆς. Τέλος φρονεῖ ὅτι ἔχει ἐπίσης ὑψίστην σημασίαν τὸ λεχθὲν ὑπὸ τοῦ κ. Ζολώτα διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν τῶν Ἑλλήνων. Ἡ ἔλλειψις ταύτης ἐξηγεῖ καὶ τὴν ἀπορίαν τοῦ κ. Κασιμάτη ὡς πρὸς τὴν εἰς τὰ χωρία συναντωμένην σοθάραν ἀνεργίαν, ἣτις ἀνεφέρθη ἐν τῇ ὁμιλίᾳ, μολονότι ἐν αὐτῇ ἔγινε δεκτὸν ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα 15 ἔτη ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία ἀνεπτύχθη ἐξαιρετικά. Πρόκειται πράγματι περὶ ἀνεργείας ἀγροτῶν, οἵτινες, διαθέτοντες ὡς μόνον ἐφόδιον τὴν μυϊκὴν τῶν δυνάμιν, δυσκόλως δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἔξω τῶν χωρίων τῶν καὶ νὰ ἐπωφεληθοῦν τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν ἄλλων τεχνικῶν ἐκδηλώσεων τῆς οἰκονομικῆς μας ζωῆς.